

JAROMÍR DEMEK - OTAKAR STEHLÍK

RESEARCH OF THE RECENT SLOPE-MOVEMENTS IN CZECHOSLOVAKIA AND ITS PRACTICAL IMPORTANCE

The complete article in the English version will appear in a special publication (Abstracts of Papers) issued in Delhi on the occasion of the XX1st International Geographical Congress. We bring here only a short Czech summary.

VÝZKUM SOUČASNÝCH SVAHOVÝCH POCHODŮ V ČESKOSLOVENSKU A JEHO PRAKTICKÝ VÝZNAM

Referát podává přehled o výzkumu současných geomorfologických pochodů na svazích, který je v Československu prováděn Geografickým ústavem ČSAV v Brně v rámci programu výzkumu vývoje svahů koordinovaného Komisí pro výzkum vývoje svahů Mezinárodní geografické unie. Výzkum je rozdělen na dvě části, a to na výzkum pochodů na zemědělsky obdělávaných svazích a na výzkum pochodů na svazích neovlivněných (nebo slabě ovlivněných) činností člověka.

Výzkum reliéfových procesů na svazích využívaných zemědělstvím v ČSSR je zaměřen k ochraně zemědělského půdního fondu. Zjišťuje v různých typech reliéfu zemědělsky významných oblastí rozložení, intenzitu a zákonitost vývoje nejintenzivnějších reliéfových procesů, jimiž jsou v daném případě splach a ron. Přehled o rozšíření a intenzitě těchto procesů v různých částech území ČSSR získáváme soustavným sledováním škod působených na zemědělských kulturách při tání sněhu a prudkých deštích. Pro podrobný rozbor intenzity a zákonitostí splachu a ronou používáme metody měření množství plavenin v charakteristických malých povodích a metody fotogrammetrického sledování objemu nově vznikajících erozních tvarů a jejich změn.

Při výzkumu pohybů hmot na svazích neovlivněných nebo slabě ovlivněných činností člověka se ústav zaměřuje zejména na výzkum pomalých pohybů na svazích. Ve spolupráci s Geologickým ústavem ČSAV v Praze ústav řeší problémy pohybu balvanů v kamenných mořích a problém odsedání svahů. Výzkum se provádí na 6 pokusných plochách v různých geologických a geomorfologických poměrech. Při studiích jsou používány geodetické a fotogrammetrické metody. Odsedání svahů je měřeno speciálními tensometry konstruovanými Geologickým ústavem ČSAV. Dílčí výsledky dosažené po 3 letech měření ukazují, že i na příkrých svazích o sklonu kolem 30° nedochází v současných klimatických podmínkách Československa k pohybům měřitelným použitými metodami (přesnost ± 2 mm).